

Scris de adrian.vasilescu pe 30 noiembrie 2022, 13:07

Testul cel mai greu abia urmeaza...

Catre sfarsitul verii, in timp ce in dezbaterea publica globala s-au interferat voci timide, care sustineau ca inflatia ar fi urcat pe cel mai inalt varf de unde va incepe sa coboare, punctul de vedere al FMI a venit ca un dus rece. Cu argumente: 1) testele de stres avertizeaza ca „socurile temporare” din lanturile de aprovizionare nu tind... sa fie temporare; 2) efectele asupra inflatiei globale se vor extinde; 3) bancile centrale vor fi nevoite sa actioneze mult mai agresiv pentru a calma inflatia al carei avant va continua.

Rostit pe acest fond, avertismentul sefei FMI, Kristalina Georgieva, a dobandit un accent grav: „Va fi nevoie sa ne obisnuim cu inflatia in crestere, care nu da semne ca-si incheie ciclul, cel putin in trimestrul al IV-lea din acest an nu va fi ultimul soc!”...

De iarna (calendaristica) ne mai desparte doar o zi, si iata ca NU au aparut indicii care sa contrazica prognoza FMI. Nicaieri in lume! Iar daca ne referim la BCE, vedem ca aici, in asteptarea sedintei de politica monetara de la jumatatea lui decembrie, confirmarile sunt subliniate apasat. Voci din Consiliul Guvernatorilor atrag atentia ca va fi nevoie de timp ca sa fie imblanzita inflatia. Si, ca sa nu lase impresia ca aceste voci ar fi doar ale „soimilor” inaspirii politicii monetare, sefa BCE a intarit aceasta idee. Si nu oriunde! Christine Lagarde, in Parlamentul European, a explicat ca nu vede componentele sau directiile care s-o convinga ca inflatia a ajuns in varf; si ca in curand va incepe sa coboare.

in vara anului trecut gandea altfel. in concordanta cu alte cifre ale inflatiei, relativ calme, si mai cu seama cu un alt tablou geopolitic in fata. Dupa ce BCE, de-a lungul intregului an 2020, se straduse cu eforturi zadarnice sa scape de corsetul deflationist, la inceputul lui 2021 licarise o speranta. Decembrie 2020 avea sa fie ultima luna cu 13 tari din UE in deflatie si cu o medie sub zero a ratei miscarii preturilor din zona euro. Din ianuarie 2021, treptat, preturile in zona euro au inceput sa urce, ajungand in luna mai la rata optima de 2,0 la suta. imprejurarile din iunie, cand preturile au coborat la 1,9 la suta, si din iulie cand au urcat la 2,2 la suta, au fost socotite simple manevre de acomodare; BCE avand convingerea ca rata inflatiei va reveni in matca de 2,0 la suta. Iar ce a urmat a fost un soc global, cu efecte si in zona euro, pe care BCE nu l-a blocat la timp printr-o schimbare rapida a paradigmei politicii monetare. Acum, cu mintea de pe urma, BCE afirma ca urcarea dobanzii de politica monetara este si va fi principalul instrument de infruntat inflatia.

in plan geopolitic, BCE nu se confrunta atunci cu riscurile de acum. in dezbaterea publica nu se

facea caz ca, din primele o suta de firme de top din lume, numai 14 sunt europene. Si nici „ambitia” UE de a respecta regulile pietei libere din OMC nu era analizata, fata in fata, cu „populismul” acelor puteri industriale care isi subventioneaza din greu marile companii. Dintr-o atare perspectiva, mai ales, cresterea de sase ori a preturilor la gaze, fata de media pe termen lung, devine o problema greu de rezolvat.

Astfel de realitati, globale, provoaca probleme dintre cele mai spinoase in Germania, in Franta, in Irlanda... si in Romania. Inflatia inradacinata, cu care convietuim de aproape doi ani, ne-a lovit in ianuarie 2022 fara sa fie „anuntata” de vreo cauza interna. Dupa patru ani de hiperinflatie pe fondul liberalizarii preturilor, intre 1990-1993 si 1997, si doua etape de deflatie, una in tandem cu o crestere economica robusta din 2000 pana in 2008 inclusiv, Romania nu a mai avut de-a face cu niciun ciclu inflationist din cauze structurale. Inflatia din 2010 a avut drept cauza cresterea TVA cu cinci puncte procentuale. Iar inflatia din 2017-2019 a fost produsul unui exercitiu neinspirat de... liberalizare a preturilor la produsele si serviciilor energetice. Am iesit din aceasta capcana in 2020, an in care BNR a imprimat dinamicii preturilor cea mai buna pozitie din Uniunea Europeana. in ianuarie 2021 nu exista, in plan intern, niciun pericol inflationist. Iar faptul ca timp de trei ani, din ianuarie 2020 si pana in prezent, Romania si-a mentinut cea mai buna pozitie din flancul estic, in raport cu Cehia, Polonia, Ungaria, Bulgaria si tarile baltice, este o dovada incontestabila ca nu a scapat preturile de sub control. Mai mult de trei patrimi din inflatia interna sunt cauzate de impactul inflatiei globale.

in octombrie anul curent am intrat in cel de-al 8-lea trimestru al actualului ciclu inflationist. Patru etape distincte. in prima etapa, a fost mentinuta o inflatie moderata. in a doua etapa, ce a debutat in iulie 2021, abia in decembrie si-a manifestat tendinta spre un galop al preturilor. in ianuarie 2022, incepea a treia etapa... in care preturile au urcat un trimestru si o luna, pana cand inflatia anualizata a inregistrat un salt exploziv de 3,61 de puncte procentuale, salt insotit si de o rasturnare in raportul factorilor determinanti ai cresterii generalizate a preturilor. Pentru ca intre cele doua luni, in premiera, marfurile alimentare s-au scumpit mai mult decat cele nealimentare. Mai departe, incepand din mai 2022, cresterea rapida a preturilor a incetat. Dar testul cel mai greu inca n-a fost trecut. Ceea ce nu inseamna ca examenul timpului le va da dreptate acelor analisti care, fara argumente, se grabesc sa sustina ca importul inflatiei... ar fi o minciuna.

ADRESA: <http://crct.ro/nAx3>